

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus
Tractatus de Prædestinatione, de Trinitate, de Angelis, & de homine

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

Art. I. An, & quid sit reprobatio?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77146](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77146)

ARTICULUS PRIMUS.

An, & quid sit reprobatio?

§. I.

Utraque difficultas resolvitur.

Dico primò: Dari in Deo reprobationem, seu decretum aliquod efficax, & immutabile, quo ab æterno aliquos homines & Angelos voluit à gloria excludere. Ita definitur in Concilio 3. Valentino can. 3. his verbis: *Fidenter fatemur predestinationem electorum ad vitam, & predestinationem impiorum ad mortem.* Item in Scriptura sæpe fit mentio expressa reprobationis, præsertim toto cap. 9. Epistolæ ad Romanos: aliquando verò sub parabolis & figuris, ut Matth. 13. ubi regnum cælorum simile dicitur *sagena misse in mare, & ex omni genere piscium congreganti, quam cum impleta, esset educentes, & secus litus sedentes, elegerunt bonos in vasa, malos autem foras miserunt.* Quæ verba expendens Chrysologus serm. 47. sic ait: *Similitudo hac prodit, cur in Apostolatam piscatores elegerit Christus, & captores piscium fecerit hominum piscatores, ut divini iudicij typus arte piscatoriæ monstraretur. Pisces congregat captura confusos, sed in vasa discretio dat electos: sic vocatio Christiana iustos & iniustos, malos, bonosque congregat, sed bonos malosque electio divina discernit.*

Præterea, in Sacris Paginis id dicitur reprobum, quod cum habeat necessaria ut possit consequi finem, ab illo tamen deficit. Sic Apostolus ad Hebræos 5. vocat reprobam terram illam, quæ habens sufficientem humorem ad fructificandum, producit tamen spinas & tribulos, eò quod deficiat à fine ad quem fuit creata à Deo, scilicet ut daret herbam virentem, & facientem fructum suum, ut dicitur Genesis 1. Item quia cognitio veritatis est finis intellectus, & voluntas ad bonum morale ordinatur: Gentiles à cognitione veritatis fidei deficientes, dicuntur ab eodem Apostolo ad Roman. 1. *raditi in reprobum sensum.* Et ad Titum cap. 1. homines male operantes, vocantur *ad omne opus bonum reprobi*: Sed multi sunt homines qui habent auxilia necessaria ut possint consequi suum finem, qui est vita æterna, qui tamen ab illo deficiunt, ut constat experientiâ: Ergo multi sunt homines reprobi.

Denique eadem veritas triplici ratione D. Thomæ demonstrari potest. Primum sic proponit hic art. 3. *Predestinatio est pars providentiæ: ad providentiæ autem pertinet permittere aliquem defectum in rebus quæ providentiæ subduntur: unde cum per divinam providentiæ homines in vitam æternam ordinantur, pertinet etiam ad divinam providentiæ, ut permittat aliquos ab isto fine deficere, & hoc dicitur reprobare.*

Secunda habetur super cap. 9. Epistolæ ad Roman. lect. 4. ubi S. Doctor sic discursit: *Considerandum est quòd finis omnium divinatorum operum est manifestatio divine bonitatis. Proverb. 16. Omnia propter semetipsum operatus est Dominus, impium quoque ad diem malum. Tanta est autem divine bonitatis excellentia, quòd non potest uno modo, nec in una creatura sufficienter manifestari, & ideo diversas creaturas condidit in quibus diversimodè manifestatur, præcipuè autem in creaturis rationalibus, in quibus ejus justitia manifestatur, quantum ad eos quos pro*

K

eorum

omnibus gentibus, tribus, populis, linguis, stantes ante Thronum: Ergo ex Scriptura major saltem pars fidelium salvatur.

Sed negatur Consequentia: Nam ut notat Augustinus locis supra allegatis, licet prædestinati absolute loquendo, & nullâ factâ comparatione sint multi; respectu tamen multitudinis reprobatorum paucissimi sunt. Sicut licet multitudo stellarum sit maxima, & ferè innumerabilis, exigua tamen est, si comparetur cum arenis quæ sunt in litore maris. Unde ibidem annotavit S. Thomas, quòd cum dicitur: *Ex omni tribu, lingua, populo, natione, illa dicitio ex delectum quendam & segregationem paucorum ex multis denotat, & paucitatem electorum designat.*

Dices secundo, Non est minor Dei providentiæ circa homines, quam circa res alias naturales. Sed ex aliis rebus naturalibus plures consequuntur finem, quam ab illo deficiant, ut ex se patet: Ergo etiam ex hominibus plures consequuntur finem vitæ æternæ, quam ab illo deficiant, ac proinde plures sunt prædestinati quam reprobi.

Respondeo cum D. Thoma hic art. 7. ad 3. negando Consequentiam, & paritatem: Nam bonum, inquit, proportionatum communi statui nature, accidit ut in pluribus, & deficit ab hoc bono ut in paucioribus: Sed bonum quod excedit communem statum nature, invenitur ut in paucioribus, & deficit in pluribus. Cùm igitur beatitudo æterna, in visione Dei consistens, excedat communem statum nature, & præcipuè secundum quod est gratiæ deservita, per correptionem originalis peccati, pauciores sunt qui salvantur.

DISPUTATIO V.

De Reprobatione.

Hortatur Propheta Regius fideles inter medios cleros, sive ut habet alia versio, inter medias sortes, recumbere. Quod propterea dictum putat Bernardus: *Quoniam est inter timorem & securitatem, tanquam inter levam & dexteram, media videlicet spes, in qua mens & conscientia, molli nimirum supposito charitatis strato, suavissime requiescit. Quatenus scilicet spes à timore repressa, & Dei protectione eversa, per infernorum, cælestiumque considerationem, in salutari medio constituitur. Hoc enim modo (inquit idem Bernardus) sepe cellarum incolæ in celum ascendunt, & in infernum descendunt. Sicut enim assidue contemplando revivere amant gaudia cælestia, ut ardentius ea appetant; sic & dolores inferni, ut horreant, & refugiunt. Et hoc est quod propter salutem deprecatur Regius Vates, dicens: *Descendant in infernum viventes, videlicet ne huc descendant morientes.* Postquam ergo per considerationem mysterii prædestinationis, in cælestem patriam, spe futura gloriæ, ascendimus, & cælorum excelsa penetravimus; oportet, ut memi & consideratione reprobationis æternæ, in profundum inferni descendamus, & miseram reprobatorum sortem contemplemur. Agemus ergo primo in hac disputatione de existentia & essentia reprobationis. Secundò de ejus causa motiva. Tertiò de illius effectibus. Et ultimò, an Deus omnibus reprobis, tam parvulis, quam adultis, media ad salutem sufficientia conferat, discutiamus.*

Tom. II.

eorum meritis punit, misericordia vero in illis quos ex sua gratia liberat; & ideo ut utrumque in hominibus manifestaretur, quosam misericorditer liberavit, sed non omnes.

Terciam rationem addit idem Doctor Angelicus in 1. ad Annibal. dist. 40. art. 3. quæ sic potest proponi. Necessè est ut ostendatur humani arbitrii defectibilitas, & gratiæ necessitas: Sed hæc non perfecte ostenderentur, si non esset reprobatio: Ergo illa datur. Major patet, Minor probatur. Non enim perfecte ostenderetur libertas arbitrii creati, si non posset homo finaliter peccare, & in impenitentia finali mori. Similiter gratiæ necessitas non perfecte manifestaretur, nisi ostenderetur necessitas doni perseverantiæ finalis, quæ non potest ostendi, nisi permittendo quod aliqui homines peccent, & in peccato moriantur, & consequenter à consecutione vitæ æternæ deficiant.

6 Dico secundò: Reprobatio in Deo non dicit solam negationem prædestinationis, sed actum positivum intellectus & voluntatis, quo ab æterno decrevit aliquos excludere, vel non admittere ad gloriam, ob manifestationem suæ iustitiæ. Ita communiter docent Theologi.

7 Probatur breviter: Primò quia in Scriptura sacra reprobatio nominibus importantibus actum positivum significatur. Ad Roman. 9. *Cuius vult miseretur, & quem vult indurat.* Et supra: *Iacob dilexi, Esau autem odio habui.*

8 Secundò. Reprobatio est actus providentiæ, ut docet D. Thomas hic art. 3. Sed providentiæ actum positivum intellectus & voluntatis includit, ut Tractatu præcedenti ostensum est: Ergo & reprobatio.

9 Tertio, Ex reprobatione sequitur infallibiliter æterna reprobatorum pena: Sed hæc ex vi solius negationis actus non potest sequi: Ergo reprobatio in sola negatione prædestinationis non potest consistere.

10 Quarto, Si reprobatio in sola negatione prædestinationis consisteret, sequeretur quod Angeli & homines merè possibiles, & nunquam futuri, possent dici reprobati: Sed hoc est absurdum: Ergo & illud. Sequela probatur: Angeli & homines merè possibiles, non sunt à Deo prædestinati, ut patet: Ergo si reprobatio in sola negatione prædestinationis consistat, sequitur Angelos & homines merè possibiles posse dici reprobatos.

11 Denique, Deo perfectior modus agendi tribuendus est: Sed perfectior modus agendi est per actum positivum, quàm per solam suspensionem actus: Ergo reprobatio in actu positivo, & non in sola negatione prædestinationis consistit.

Si autè quæras, an talis actus sit intellectus, aut voluntatis? Respondeo reprobationem supponere quidem actum voluntatis, essentialiter tamen in actu intellectus consistere, scilicet in imperio efficaciter ordinante media ad finem reprobationis conducentia. Reprobatio enim est pars objectiva providentiæ, sicut & prædestinationis: Sed providentiæ consistit essentialiter in actu imperii, ordinantis media ad consecutionem finis à provisorio intenti; & solum in obliquo & præsuppositivè actum voluntatis importat, ut constat ex dictis Tractatu præcedenti: Ergo & reprobatio. Itaque sicut prædestinatio, quæ est providentiæ specialis circa electos, supponit dilectionem & electionem eorum, & consistit formaliter in actu imperii, quo Deus imperat gra-

tiam & alia media ad consecutionem gloriæ efficaciter conducentia, ut in prima disputatione ostendimus, sic reprobatio quæ ad providentiæ oppositam spectat, supponit ex parte voluntatis divinæ actus oppositos dilectioni & electioni, scilicet abominationem, seu odium reprobatorum, & eorum electionem, seu exclusionem à gloria, & consistit formaliter in actu imperii, quo Deus imperat promissionem peccati, & denegationem gratiæ, aliaque media ad finem reprobationis, manifestationem scilicet divinæ iustitiæ, efficaciter conducentia, de quibus infra art. 4. differemus.

S. II.

Solvuntur objectiones.

B Obicies primò contra primam conclusionem: Durum videtur & asperum aliter quòd Deus aliquos homines creaverit, quos decrevit non reddere participes vitæ æternæ, ipsosque à regno cælorum excludere: Sed nulla crudelitatis species Deo tribuenda est, juxta illud Sapientiæ 1. *Sentite de Domino in bonitate.* & illud Tertulliani: *Tam pater nemo, tam pius nemo:* Ergo in Deo reprobatio admitti non debet, seu decretum absolutum & efficax, quò aliquos homines, vel Angelos, à gloria velit excludere.

Respondeo eandem objectionem fuisse D. Prospero olim propositam, nam inter objectiones Gallorum, hæc habetur cap. 13. *Quòd quidam homines non à Deo creati sunt, ut vitam adipiscerentur æternam, sed ut habitum tantum sæculi præ se ferrent ornarent, & ad utilitatem nascerentur aliorum.* Cui objectioni sic D. Prosper ibidem respondet: *Inversos homines non ignoramus creati à Deo significari, & de hac universitate alios damnandos cum Diabolo, alios regnuros esse cum Christo: Quod ergo etiam hi creatur qui æternæ vitæ participes non evant, nulla est culpa Creatoris, qui nature author est, non vitæ quod natura contraxit. Ornari autem etiam reprobatione mundi huius varietatem, quis non intelligat, qui videat studijs & operibus quorumdam impiorum, tot commoda vitæ præsentis instruis, inventionem arcium, in constructione urbium, in institutione legum, & consideratione populorum? Quibus verbis reprobationem negativam, seu decretum excludendi aliquos à gloria, ad peccatum originale refert. De quo infra art. 3.*

Obicies secundò contra primam conclusionem. Ad perfectissimam providentiæ periculis efficere quod res quæ illi subiiciuntur, suum finem infallibiliter consequantur: Sed providentiæ in Deo in summo gradu perfectionis existit. Ergo ad illam pertinet efficere, ut homines qui illi subiiciuntur, suum finem consequantur, & non permittere quòd aliqui ab illo deficiant, & consequenter non datur reprobatio.

Confirmatur: Nullus sapiens hoc quòd factum propter finem aliquem, à fine obtinendo excludit, quantum est ex parte sua: Sed Deus omnes homines fecit propter beatitudinem: Ergo neminem debet ab ea excludere, & consequenter neminem reprobare.

Ad objectionem respondeo negando Majori rem: de ratione enim perfectissimæ providentiæ est, ut habeat vim perducendi ad finem omniam quæ illi subjacent, & quod de illis se omnium suam naturam provideat, ita ut si sine natura defectibilis, efficiendo scilicet ut aliqua finem illum consequantur, & permittendo ut alia ab eo deficiant, ut ex una parte manifestetur defectibili-

tas nature sic ordinatae, & ex alia ostendatur A
efficacia divini auxilii.

Adde cum D. Thoma, quæst. præcedenti art.

16. quod quavis ad particularem provisionem

pertinet excludere malum & defectum ab iis

quorum gerit curam, secus tamen ad proviso-

rum universalem; cum enim hic respiciat bo-

rum commune quod potest impediri, diminui,

aut retardari per bona particularium, fit inde ut

permittere debeat malum aliquod & defectum

permittere in particularibus, propter bonum totius. Cum

in particularibus, propter bonum totius. Cum

in particularibus, propter bonum totius. Cum

in particularibus, propter bonum totius. Cum

in particularibus, propter bonum totius. Cum

in particularibus, propter bonum totius. Cum

in particularibus, propter bonum totius. Cum

in particularibus, propter bonum totius. Cum

in particularibus, propter bonum totius. Cum

in particularibus, propter bonum totius. Cum

in particularibus, propter bonum totius. Cum

in particularibus, propter bonum totius. Cum

in particularibus, propter bonum totius. Cum

in particularibus, propter bonum totius. Cum

in particularibus, propter bonum totius. Cum

in particularibus, propter bonum totius. Cum

in particularibus, propter bonum totius. Cum

in particularibus, propter bonum totius. Cum

in particularibus, propter bonum totius. Cum

in particularibus, propter bonum totius. Cum

in particularibus, propter bonum totius. Cum

in particularibus, propter bonum totius. Cum

in particularibus, propter bonum totius. Cum

in particularibus, propter bonum totius. Cum

in particularibus, propter bonum totius. Cum

in particularibus, propter bonum totius. Cum

in particularibus, propter bonum totius. Cum

in particularibus, propter bonum totius. Cum

in particularibus, propter bonum totius. Cum

in particularibus, propter bonum totius. Cum

in particularibus, propter bonum totius. Cum

in particularibus, propter bonum totius. Cum

in particularibus, propter bonum totius. Cum

in particularibus, propter bonum totius. Cum

in particularibus, propter bonum totius. Cum

in particularibus, propter bonum totius. Cum

non sancta, id est peccatrice. Similiter quando
D. Thomas hic art. 3. ad 1. ait: *In quantum igitur
Deus quibusdam non vult hoc bonum quod est vita æ-
terna, dicitur eos habere odio, vel reprobare.* *Ly non
vult, non est accipiendum negative, pro negatio-
ne volitionis, sed positive, pro actu volitionis.*

Ex dictis inferes, reprobationem sic rectè à 23
Cajetano definiri hic art. 3. *Reprobatio est præscien-
tia, seu providentia de his qui ab æterna vita exclu-
duntur, cum voluntate permittendi culpam, & infe-
rendi damnationis pœnam.* Quam definitionem eli-
cuit ex verbis S. Thomæ in eodem articulo di-
centis, quod *Reprobatio non nominat præscientiam
tantum, sed etiam voluntatem permittendi aliquem
cadere in culpam, & inferendi damnationis pœnam.*

ARTICULUS II.

*An reprobatio provisionem demeritorum ante-
cedat, vel illam supponat. seu ab ea ut à
causa motiva dependeat?*

§. I.

*Quibusdam præmissis referuntur sententia, & pri-
ma conclusio statuitur.*

Notandum primò ex D. Thoma in 1. ad An- 22
nibal. dist. 41. quæst. unicâ art. 3. in repro-
batione duas includi voluntates, seu volitiones.
Una est voluntas denegandi gloriam ut rem in-
debitam, & ad quam nullum jus habent homi-
nes, etiam ad illam ordinati per voluntatem Dei
antecedentem, & providentiam generalem or-
dinis supernaturalis; maxime quia illud amife-
runt per peccatum primi parentis. Altera verò
est voluntas puniendi, & infligendi pœnam æ-
ternam damni & sensûs, propter peccata com-
missa. Prima vocatur à D. Thoma citato, *volun-
tas de contradictorio, secundum quam vult aliquem
non salvare.* Altera, *voluntas de contrario, secundum
quam vult aliquem damnare.* Aliter eam appellare
solent Recentiores Theologi: primam enim
vocat, *reprobationem negativam*, non quod illa
in sola negatione prædestinationis consistat, ut
existimant aliqui, quos supra impugnavimus;
sed quia ad carentiam gloriæ, ut est pura nega-
tio beneficii impeditur, terminatur. Alteram,
reprobationem positivam appellant, quia positive
respicit pœnam damni & sensûs, quam reprobis
ob peccata commissa promeretur.

Notandum secundo: Reprobationem negati- 23
vam in hoc à positiva differre, quod hæc habet
non solum terminum à quo, nempe exclusionem
à gloria, sed etiam terminum ad quem, scilicet
pœnam, sive damni, sive sensûs: Illa verò solum
habet terminum à quo, nempe exclusionem à
gloria, ut beneficio indebito, non verò termi-
num ad quem, quia ex vi exclusionis ut sic præ-
cisè, & ut habet rationem puræ negationis, non
intelligitur reprobis esse damnandus, aut ulli
pœnæ, sive damni, sive sensûs deputandus.

Notandum tercio: Hic solum nos agere de 24
præscientia demeritorum personalium, seu pec-
catorum actualium quæ à reprobis committun-
tur: utrum verò pravissimo peccati originalis, sit
causa motiva reprobationis, articulo sequenti
discutiemus.

His præsuppositis, misso errore Calvinæ, alio-
rumque Hæreticorum hujus temporis, asseren-
tium